

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет математики та інформатики

Кафедра математики та інформатики і методики навчання

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІЛОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність B11 Філологія

Спеціалізація B11.01 Українська мова та література

Галузь знань B Культура, мистецтво та гуманітарні
науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «26» серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Інформаційні технології у філологічній науці»
Викладач	Хрущ Леся Зеновіївна
Контактний телефон викладача	+380950419855
E-mail викладача	lesya.khrushch@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний
Обсяг дисципліни	Кредити ЕКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу, а також обговорення питань, що виникають у студентів під час вивчення тем, у Classroom
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна спрямована на формування сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття студентами практичних навичок застосування інформаційних технологій для підвищення ефективного використання інформаційних технологій у наукових дослідженнях та для аналізу проблем філології. Курс спрямований на формування інформаційної компетентності майбутнього філолога шляхом використання проєктних технологій в своїй діяльності; аналізу різних наукових підходів до визначення поняття "інформаційна компетентність", його складників; виділення групи інформаційних умінь і навичок, які сприяють формуванню здатності усвідомлювати потребу в інформації, виявляти та відновлювати втрачену інформацію, розробляти стратегії її пошуку, добору, порівняння, оцінки, систематизації, творчої обробки та відтворення тощо. Навчальна дисципліна активізує роботу над різними типами проєктів (дослідницьким, творчим, рольовим, прикладним тощо), які слугують засобом формування інформаційної компетентності.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення навчальної дисципліни є досягнення через практичне оволодіння студентами навичок роботи з основними складовими сучасного програмного забезпечення персонального комп'ютера та ознайомлення з основами технології розв'язування задач за допомогою комп'ютера, починаючи від їх постановки та побудови відповідних інформаційних моделей і закінчуючи інтерпретацією результатів, отриманих за допомогою комп'ютера. Основними цілями вивчення дисципліни є: – ефективне орієнтування у методах опрацювання, представлення, одержання, аналізу і захисту різного роду матеріалів у галузі філології; – інтенсивне використання сучасних комп'ютерних технологій у діяльності філолога та філологічній науці; – врахування психолого-педагогічних аспектів використання інформаційних технологій у просвітницькій, освітній діяльності, а також для різних категорій населення; – взаємозв'язок засобів інформаційних технологій з іншими видами технічних засобів дослідження; – вільне оволодіння новітніми системами та ресурсами; – застосування здобутих навичок роботи на персональному комп'ютері для самостійного освоєння нових програмних засобів; – використання інформаційно-комунікаційних технологій для освоєння нових досягнень у галузі філології та самоосвіти; – самостійне планування та організація філологічного дослідження з елементами наукової новизни, практичної значущості з використанням інформаційних технологій; – налагодження та підтримка контактів з фаховими науковими спільнотами; – ефективне впровадження інноваційних методів та інформаційних технологій у різних життєвих ситуаціях; – ефективна реалізація філологічного аналізу та дослідження за допомогою інформаційних технологій.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі українського мовознавства, літературознавства, термінознавства та філологічної науки загалом у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

9. Здатність застосовувати новітні методики й технології під час викладання філологічних дисциплін.

10. Уміння виявляти і розробляти проблематику щодо створення проєктів із вивчення сучасних літературних напрямів, творчості окремих українських письменників, їхнього впливу на розвиток суспільних процесів та формування культурного середовища.

11. Здатність до участі та формування програм, пов'язаних із вивченням сучасних мовознавчих напрямів і шкіл, провідних українських учених, української писемної спадщини, діалектних особливостей розвитку прикарпатського краю.

Програмні результати навчання:

1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

21. Розробляти методики і проєкти системного вивчення мовних і літературних особливостей прикарпатського регіону.

5. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	—
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Другий	035 Філологія	Перший	Нормативний

**Тематика навчальної
дисципліни**

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Інформаційні технології. 1. Інформаційні технології та інформаційні технології навчання. 2. Особливості та психолого-педагогічні принципи використання інформаційних технологій у навчанні, науковій та професійній діяльності. 3. Основні напрями використання інформаційних технологій у професійній та науковій діяльності. 4. Використання засобів ІКТ на різних етапах реалізації наукового проєкту.		4	10

Тема 2. Мережні технології. 1. Використання мережних технологій у професійній та науковій діяльності. 2. Інтернет ресурси, науково-метричні бази та спеціалізовані інформаційні бази підтримки наукових досліджень у філології. 2. Методика викорис-тання інформаційно-пошукових систем. 3. Сервіси Google. 4. Використання онлайн форм для проведення анкетування та дослідження.		4	10
Тема 3. Технологія роботи у текстовому процесорі. 1. Електронний документообіг. 2. Системи автоматизації електронного документообігу. Характеристики текстового процесора. 3. Використання художнього тексту, організаційних діаграм, засобу введення формул та інших інструментів текстового редактора. 4. Створення анкет, тестів засобами текстового редактора. Роз-робка роздаткових матеріалів. 5. Технологія роботи над дипломною роботою, дисертацією та науковими статтями.		4	
Тема 4. Технологія роботи у електронних таблицях. 1. Методологія роботи з числовою інформацією: джерела походження чисел – спостереження, контроль, вимірювання; процес обробки числової інформації. 2. Способи систематизації, збереження, обробки і представлення числової інформації за допомогою електронних таблиць. 3. Забезпечення якісного аналізу наукових даних, пошук закономірностей, визначення правильного і оперативного рішення. 4. Графічний аналіз і представлення даних наукових досліджень з використанням графіків і діаграм. 5. Статистична обробка результатів соціальних та наукових досліджень засобами табличного процесора.		6	10
Тема 5. Технологія роботи у редакторі презентацій. 1. Презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень. Загальні вимоги до структури, дизайну та змісту комп'ютерних презентацій. 2. Створення схеми (сценарію) презентації. Аналіз, зміст усіх слайдів, їх стиль та оформлення. 3. Поняття презентації-гри. Приклади використання у науковій та професійній діяльності. Мультимедійні онлайн презентації.		4	10
Тема 6. Технологія роботи у системі обробки графічної інформації. 1. Інструментальні системи обробки наукової графічної інформації. 2. Технологія візуалізації наукової інформації на основі векторної і растрової графіки. 3. Створення засобів подання наукових матеріалів за допомогою системи ділової графіки.		4	10
4. Методика створення публікацій, буклетів, сайтів, грамот, листівок, календарів, тощо.			

Тема 7. Технологія розробки відео- та аудіо матеріалів			4	10
1. Методичні принципи розробки та подання наукових відео- та аудіоматеріалів.				
2. Технологія роботи у відповідних редакторах.				
3. Наукова комунікація. Робота над публікаціями та доповідями.				
ЗАГ.:			30	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 б = 60 б (поточний контроль) + 20 б (контр. роб) + 20 б (теорет. контроль (тест)). Оцінка за поточний контроль (максимум 60 балів) – середнє арифметичне з округленням до цілого оцінок отриманих на лабораторних заняттях та при перевірці самостійної роботи студентів, помножених на деякий коефіцієнт.			
Вимоги до письмової роботи	Виконувати чітко до вказаних інструкцій: створення текстового документа відповідно до поданого зразка, обчислення розрахунків за допомогою функцій в електронних таблицях, сортування, фільтрування даних, побудова діаграм.			
Лабораторні заняття	Оцінюються за 5-ти бальною шкалою: створення і форматування текстових документів, робота з таблицями та зображеннями, автоматичне створення змісту, складання списку літератури та цитувань, технічне оформлення кваліфікаційної роботи, використання електронних таблиць і мережних технологій.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Здача і захист лабораторних робіт, контрольної роботи та тестів із теоретичним контролем знань.			
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; форма здачі: комбінована; структура тестового завдання завдання: 4 варіанти з однією правильною відповіддю, яка оцінюється в 1 бал.			
7. Політика навчальної дисципліни				
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно, доброчесно. За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає «Комісія з питань етики та академічної доброчесності» при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: http://surl.li/uuchop			
Пропуски занять (відпрацювання)	У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю. Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (http://surl.li/rfpqpf).			
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.) (http://surl.li/rnxszi)			

Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (http://surl.li/rfpqpf) відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри української мови.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (http://surl.li/mgmnyr). Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Хрущ Л. З. Гарпуль О. З. Курс лекцій “Основи роботи з табличним процесором” для студентів з гуманітарних спеціальностей. Івано-Франківськ: Голіней О.М., 2016. 72 с.
2. Хрущ Л.З. Формування навичок роботи у мережі Інтернет та створення web-сторінок: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету, 2012. 68 с.
3. Хрущ Л.З., Гарпуль О.З. Застосування віртуального класу до навчання та формування навчальної мотивації. *Сучасні світові тенденції розвитку науки та інформаційних технологій*: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 25–26 травня 2018 р.). Одеса: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2018. С. 215–217.
4. Глинський Я.М. Практикум з інформатики: навч. посібник, 6-е вид. Львів: Деол, 2003. 224 с.
5. Носенко Т.І. Інформаційні технології навчання: початковий посібник. Київ: Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2011. 184 с. URL: <https://core.ac.uk/reader/33689360>
6. Руденко В.Д., Макачук О.М., Патланжоглу М.О. Практичний курс інформатики / За ред. Мадзігона В.М. Київ: Фенікс, 1997. 304 с.
7. Возняк, Л.С., Фатунова В.М. Комп'ютерний практикум. Формування навичок роботи із сервісами мережі Інтернет. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету, 2006. 51 с.
8. Буров Є. Комп'ютерні мережі. 2-ге оновлене і доповн. вид. Львів: БаК, 2003. 584 с.
9. Погорілий С.Д. Комп'ютерні мережі. Апаратні засоби та протоколи передачі даних: підручник. Київ: КНУ, 2007. 455 с.
10. Воробієнко П.П., Нікітюк Л.А., Резніченко П.І. Телекомунікаційні та інформаційні мережі: підручник для вищих навчальних закладів. Київ: САММІТ-Книга, 2010. 708 с. URL: <http://surl.li/qpqkccq>
11. Самсонов В.В. Методи та засоби Інтернет-технологій. Харків: Компанія СМІТ, 2008. 264. URL: <http://surl.li/ghrsfr>
12. Юринець В.Є. Комп'ютерний практикум. Формування навичок роботи із сервісами мережі Інтернет. Львів: ВЦ ЛНУ, 2006.
13. Свідер І.А. Інформаційні технології у філології та перекладі: навчально-методичний посібник для філологічних спеціальностей. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2021. 184 с.
14. Мазур А. І. Вплив нових інформаційних технологій на трансформацію журналістських жанрів. URL: <http://surl.li/hirkje>
15. Партико З.В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика: Вступ до спеціальності. Львів: Афіша, 2008. 224 с.
16. Word – допомога та навчання. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/word>
17. Допомога та навчання з Excel. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/excel>
18. Довідка Довідка PowerPoint. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/powerpoint>

19. Створення публікації у програмі Publisher: <https://cutt.ly/r32HIY3>
20. Створення інформаційного бюлетеня і буклету, URL: <https://cutt.ly/Teoblo3>
21. Хрущ Л.З. Конспект лекцій з курсу “Комп’ютерний графічний дизайн”: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: ЛІК, 2018. 97 с.
22. Пещак М. М. Стан і перспективи комп’ютерної лексикографії в Україні. *Мовознавство*. 1996. № 4–5.
23. Биков В. Ю. Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем. *Інформаційні технології і засоби навчання*: зб. наук. праць / За ред. В. Ю. Бикова, Ю.О. Жука / Інститут засобів навчання АПН України. Київ: Атіка, 2005. С. 5–15.
24. Горіна Ж.Д. Методична презентація рекламних медіатекстів на освітньому web-порталі. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Педагогічні науки*. 2016. № 6. С. 44–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpruprp_2016_6_10
25. Дегтярьова Г.А. Концептуальна модель розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів філологічних дисциплін у системі післядипломної педагогічної освіти. *ScienceRise. Pedagogical Education*. 2016. № 5. С. 19–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/texcped_2016_5_6
26. Дудка І.С. Використання мультимедійних технологій у процесі навчання. *Завуч*. 2008. № 31. С. 10–12.
27. Луценко Г.В. Автоматизація наукових досліджень: навч. посіб. для студ. ун-тів. Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2009. 247 с.

Інформаційні ресурси

Закон України «Про освіту» – <http://surl.li/bqqngq>

Закон України «Про вищу освіту» – <http://surl.li/vajjvp>

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» – <http://surl.li/fdzvbi>

Студентський путівник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – <http://surl.li/zxrcck>

Студентський філологічний вісник. Серія: Мовознавство. Літературознавство – <http://surl.li/dqfxmz>

Хрущ Леся Зіновіївна,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри математики та інформатики і методики навчання